

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**In Vaticinia Isaiae, Prophetæ Clarissimi, Paraphrasis,
Heroico carmine conscripta**

Carpenteius, Joannes

Antverpiæ, 1588

Cap. 17.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68688)

Cap. 17. *Tu quoque tam facilis (quāquam sine crimine nostro)*

*Vndique deletas in nos armare cohortes,
Hostibus & nostris socias coniungere vires,
Non impune feres fati deuota Damasce:
Namque dies feralis adest, quo corruet illa
Deliciarum atrix, luxūque magistra profundi,
Non vrbs, sed lapidum, & camenti informis aceruus.*

Aroër vasti-
tatem & soli-
tudinē signi-
ficat. Est au-
tem nomen
regionis in
Syria.

*Tum quascunque vides spatioso Aroëris in agro
Turrigeras arces, pubenti pascuus herba
Collis erunt, campusque virens, vbi saepe per arua
Incustodite ludent pecorosa bidentes.*

Ephraim ac-
cipitur hic
pro decem
tribubus.

*Tum nihil externos sociali fœdere reges,
Profuerit iunxisse tibi, miser Ephremita:
Euersa quid enim sperare licebit ab vrbe?
Ipsa suo cedit regno Syriāque Damascus,
Degenerique gerens immania vincula collo,
Et vultum tristi suffusum puluere turpem,
Seruitij iugum idem (nam sic decreuit ab alto
Bellipotens Deus,) inuita ceruice subibit,
Cui prius indecores humeros submiserat ille
Egregia Israël fama super athera notus.*

Ironice acci-
piendum, vt
ferè volunt
omnes inter-
pretes.

*Ergo sub Syria tumulo, bustoque Damasci,
Iam prorsus nulla, aut tenuis cinesactaque gentis
Gloria Iudæa mutos petet obruta manes:
Pinguiaque, & validas quondam iactantia vires
Corpora, funus idem, atque idem populabitur ignis,
Iamdudum longis contabescencia morbis.*

De decem
tribubus hæc
rursus intel-
ligenda.

*Quam paucas post se messor Raphaenus aristas,
Dum sternit segetes & farrea demerit arua,
Præterit ignauis sequi-tantum è plebe legendas;*

Raphaim val-
lis latè patens
& fertilissima.
Sunt autem
hic tres egre-
gie similitu-
dines à re ru-
stica desum-
ptæ.

*Quamque ferè nullas attentus vinitor vuas
Lecta sagax oculis lustrans, & omissa retractans;
Quam pauca excussa superant ex arbore bacca,
Quas anus ad varios non prodiga colligit vsus,
Hucque illucq; oleam exagitat, furcāque bicorni
Deiicit à summo pendentem vertice fructum,
Et si quo nequii pertingere pertica, quinque
Tres-ve minus-ve manent, egrè mussansq; recedit:*

Samarium
incolèbat de-
cem tribus.

*Tam raros, numeroque etiam Samaria minore,
Orba, suos ciues (sic fata vlticia poscunt)
Flebit ab Assyrio deuastatore relictos.*

*Felices ter relliquias, queis lumen ab alto
Aethere diffusum, tenebras dissoluet opacas,*

L

Mon-

Cap. 17.

1 Onus Damasci. Ecce Damascus desinet esse ciuitas, & erit sicut aceruus lapidum in ruina.

2 Derelictæ ciuitates Aroër gregibus erūt, & requiescent ibi, & nō erit qui exterreat,

3 Et cessabit adiutorium ab Ephraim, & regnum à Damasco. Et reliquæ Syriæ sicut gloria filiorum Israël erunt: dicit Dominus exercituum.

4 Et erit in die illa: Attenuabitur gloria Iacob: & pingues carnes eius ematrescent.

5 Et erit sicut congregans in messe quod restiterit, & brachium eius spicas leget, & erit sicut quarens spicas in valle Raphaim.
6 Et relinquetur in eo sicut racemus: & sicut excussio oleæ duarum aut triū oliuarum in summitate rami: siue quatuor aut quinque in cacuminibus eius fructus eius, dicit Dominus Deus Israël.

7 In die illa inclinabitur homo ad factorem suū, & oculi eius ad sanctum Israël respicient.

Monstrabitque Deum: sordebunt protinus ara

8 Et non inclinabitur ad altaria quæ fecerunt manus eius & quæ operati sunt digiti eius: non respiciet lucos & delubra.

8 Bethelides, mutique cadent altaria Dani.

Mox iter ad Solymos augustaque templa capeffent,

Sanctus ubi colitur Deus, in quem sponte tueri

Gaudebunt iusti, rectos ad sidera vultus

Tollentes, diuosque suos, ignobile plastæ

Figmentum, pede calcabunt, lucosque relinquent.

Vaticinium istud ad litteram impletum est temporibus regis Hezechie: Vide lib. 2. Paralip. cap. 30. & 31.

9 In die illa erunt ciuitates fortitudinis derelictæ, sicut aratra & segetes quæ derelictæ sunt à facie filiorum Israël, & erit deserta.

9 Qualis Amorrea quondam trepidatio gentis,

Et fuga fæda fuit per agros, perque oppida, & vrbes,

Dum messem ille metu infectam, durum alter aratrum

Semiruto fugiens ad montes linqueret aruo:

Cum populus rubri domitor maris, & superatis

Desertus Arabum, torrentis more, patentes

Formidabile per campos diffunderet agmen,

Obuia cuncta fugans, sternensque ferensque ruensq;

Non minor Assyrio clades impendet ab hoste

Infelix Samara tibi, cui nulla resistent

Mœnia, congestis nec propugnacula densis

Aggeribus, cedent vrbes, campestria cedent

Oppida, fumiferos omnis plaga sident in ignes.

10 Quia oblita es Dei saluatoris tui, & fortis adiutoris tui non es recordata: propterea plantabis plantationem fidei, & germen alienum seminabis.

10 Hac adeo ex illo tibi debita tempore crede,

Quando oblita Deum, seruo duce, per fida sacris

Descisti patriis, ritusque secuta prophanos;

Et semper surda ad monitus, & sponte reluctans,

Nunquam inducti animam, semel ut resipiscere velles,

Et meminisse Dei, cuius ope præsidioque

Hactenus incolumis, sospesq;, & salua stetisti.

Hieroboam intellige.

11 In die plantationis tuæ labrusca, & mane semen tuum florebit: ablata est messis in die hæreditatis, & dolabit grauius.

11 Ergo terra tuo non responsura labori

Depositum fallat, semenque fidele, vel imbre

Corruptum nimio, nimis vel solibus vstum,

Agricola miseri votum, & spem ludat inanem.

Fors sit, ut in messem surgat maturaque farra,

Hostibus illa tamen violentis debita crescent,

Iamque trahis poscens vannonisque & tribula messis,

Præda alienigenis erit, esuriente colono,

Nil profecturis sua damna gemente querelis:

Et tua, felici quamuis sata sidere, vitis,

Ibit in agrestem mutata repente labruscam,

Et tantum florem ostendet, frondisque comantes

Scandentis primo perituræ solis ab æstu.

12 Væ populorum multitudini ut multitudo maris sonantis, & tumultus turbarum, sicut sonitus aquarum multarum.

12 Ipse suas etiam clades, sua damna vicissim

Sentiet Assyrius, quanquam nunc milite terras

Occupet, utq; mare iratum resluentibus undis,

Hæc ad Assyrios & Sennacheribum pertinent.

Stridet

Stridet, & horribilos sonitus ad littora iacet,
Castrorum immani fremitu late omnia inundet:

¹³ Nam simul hunc rapido citius torrente ruentem
Increpitum vindex Deus, & subsistere iussum
Perculerit solo vultus fulgore minacis,
Sape fugam voto circumspiciet inani:

Sed veluti vento glomeratus puluis in altum
Tollitur, inque leues à turbine verritur auras:

Sic ruet, atque eadem teget arua cadauere nudo,

¹⁴ Quæ nunc armatus, viuusque, valensque premebat.

Quam verò templo supremam urbique putabant
Attoniti noctem Solymi, (quis crederet?) illa

Ipsa hosti fatalis erit, iam mœnia scalis

Prendere, iam tectis ignes inferre paranti.

Nam quæ mane dies clarum radiante sequetur,

Famosa campos ostendet cæde rubentes.

Tanti noster erit sanguis, cuiusque petetur

Armis iniustus, tanti vis, atque rapina

Crudeles, & furta in nos patrata luentur.

¹ At tu dissimili (mirum & scrutabile nulli

Consilium Domini) prorsus ratione peribis,

Auxilij gens larga tui, festinâque turmas

Intempestiuo socias promittere pacto:

Va tibi, quæ reducem sis tris crepitantibus Apim

Concelebras, crotalos & inania cymbala pulsans,

Amne superba sacro tellus, quem nobile munus

Aethiopes mittunt ignotis fontibus ortum.

² Tempus erit, magno cum frustra optaueris emptum,

Legatos à te Iudæo littore missos

Heu nunquam accepisse domo, nullâque trementes

Classe onerasse vndas, nec trans mare vecta papyro

Auxilia vndisonum populis misisse prophanis.

Quis fremitus, quæ popa ductis, quis plausus ouantis!

Publicus incuruo cum stans in littore præco

Prosequitur proceres, classemque salutat euntem?

Ite bonis aibus, date vela, impellite remos,

O ale volucres, promissâque soluite nostra,

Eripite, eripite attritum, variisque subactum

Cladibus hunc populû, quem quodam fata immendum

Finitimis voluere suis, nunc versa retrorsum,

Omnibus exponunt terrâque marique periculis;

Nulla salus illi, vestris nisi missa lacertis;

Nequicquam celo auxilium, fractis que supremam

13 Sonabunt populi
sicut sonitus aquarum
inundantium, & in-
crepabit cum. Et fu-
giet procul, & rapie-
tur sicut puluis mon-
tium à facie venti, &
sicut turbo corâ tem-
pestate.

14 In tempore vespe-
ræ & ecce turbatio in
matutino & non sub-
sistet. Hæc est pars eo-
rum qui vastauerunt
nos, & fors diripien-
tium nos.

Cap. 18.

1 Va terræ cymbalo
alarum, quæ est trans
flumen Aethiopiæ:

2 Quæ mittit in mare
legatos, & in vasis pa-
pyri super aquas. Ite
angeli veloces ad gê-
tem conuulsam & di-
laceratam; ad populû
terribilem, post quem
non est alius: ad gê-
tem expectantem &
conculcatam, cuius
diripuerunt flumina
terram eius.

3 Quæ mittit in mare
legatos, & in vasis pa-
pyri super aquas. Ite
angeli veloces ad gê-
tem conuulsam & di-
laceratam; ad populû
terribilem, post quem
non est alius: ad gê-
tem expectantem &
conculcatam, cuius
diripuerunt flumina
terram eius.

4 Quæ mittit in mare
legatos, & in vasis pa-
pyri super aquas. Ite
angeli veloces ad gê-
tem conuulsam & di-
laceratam; ad populû
terribilem, post quem
non est alius: ad gê-
tem expectantem &
conculcatam, cuius
diripuerunt flumina
terram eius.

L 2

Rebus

Epiphonema
cum cõmina-
tione.

Cap. 18.
Minatur Ae-
gyptiis vasti-
tate, propter
auxilium Iu-
dæis præsti-
tum.

Verba sunt
prosequentiũ
& bene omi-
nantium au-
xilioribus co-
pis ab Ae-
gypto Iudæis
missis.
Impiorum
peruersiones
quibus tẽtant
pios & fide-
les auertere
à fide in Deũ,
in quem bla-
spemant.